ANUL III.—No. 813 —EDIȚIA A TREIA— DUMINECA 23 MARTIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE

UN NUMĂR 5 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI

REDACȚIA — BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA — BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

REZBOIUL IN CRETA. DOSARU ORORILOR CAZONE. DE PE CAMPU DE REZBOI

ADEVĂRURI NEPLĂCUTE

„Lumea nouă", ca ziar al clasei muncitoare, a avut datoriea de-a spune claselor cari, nepoftite din nefericire, însă îngăduite, s'aŭ făcut stăpîne pe țară, multe adevărurĭ, pe carĭ acestea n'ar fi dorit să le dea la iveală.

A spus adevărurile pentru că dacă vorba adevărată arde, chiar arsura tămădueşte rana şi ucide vietățile vătămătoare, carĭ o pot preface în rană aducătoare de moarte.

Ast-fel am arătat că în zadar se bat oamenii noştri de stat, cercînd a ținea cînd proprietatea mare, cînd cea mică, făcîndu-şĭ cele maĭ neştiințifice, maĭ caraghioase şi maĭ ciudate închipuirĭ asupra acestor forme de proprietate.

Uniĭ laudă marea proprietate atribuindu-ĭ cele maĭ marĭ merite în progresul omenireĭ. Aşa de departe aŭ mers d-niĭ Iancovescu şi d-l Tache Ionescu în cît d-l Stolojan, mare proprietar el însu-şĭ, a fost nevoit să respingă, plin de modestie cum ie conul Nastase asemenea laude nemeritate. D. Stolojan a arătat că ie o halimă basmul că numaĭ unde ie proprietate mare se poate avea o vieață civilizată, artistică, literară şi ştiințifică; iar V. G. Morțun a arătat că în Romînia, Ungaria, Bulgaria, tocmaĭ clasele domnitoare, tocmaĭ mariĭ proprietarĭ aŭ părăsit şi nație şi religie şi aŭ trecut la cuceritorĭ, numaĭ ca să nu-şĭ piarză, ba chiar pentru ca să-şĭ mărească drepturile şi să-şĭ sfințească usurpările.

Pe de altă parte proprietatea mare agricolă preface pe muncitoriĭ supuşiĭ eĭ în felul cel maĭ sălbatec, maĭ neluminat şi maĭ căzut de oamenĭ şi alăturĭ cu industriea mare nimiceşte toate puterile viĭ ale uneĭ națiĭ.

Dar nu ie maĭ puțin adevărat că proprietatea mică, voită de liberalĭ, ca uşurare a crizeĭ, *ca apărare a creditului fonciar rural de un faliment sigur*, nu ie o dezlegare a groaznicei întrebărĭ ce se pune lumeĭ de azĭ: *ce ie de făcut?*

Proprietatea mică țărănească, încărcată cum ie cu ratele ce are de plătit pentru pămîntul cumpărat de la stat, saŭ cu cele ce va avea de plătit pentru ratele pămîntuluĭ cumpărat de la boierĭ, nu ie în stare să ne dea o clasă țărănească, luminată, sănătoasă, energică apărătoare a țăreĭ. Proprletatea mică ne face o *nație de barbarĭ, în afară de civilizația cea mare, ne face o nație de robĭ, căzuțĭ pe cea maĭ de jos treaptă de dezvoltare.*

A trebuit să le spună V. G. Morțun adevărul crud că numaĭ dezlegarea socialistă ie mîntuirea. *Dar urechĭ aŭ şi n'aud.*

De asemenea în chestiea Orientuluĭ sunt oamenĭ carĭ se uită chiorîş la mişcarea şi propaganda ce-am întreprins în folosul Grecieĭ, Creteĭ şi contra politiceĭ turco-ruse, sprijinită de Germaniea, care are pe Wilhelm al II-lea, un barbar feudal rătăcit în vremurile noastre.

Şi acestora „Lumea nouă" le va spune adevărurĭ crude şi le va spulbera închipuirle minciunoase ce şi-aŭ făcut despre Grecĭ din cauza fanarioților prin carĭ Turciea a căutat să-şĭ păstreze aceste țărĭ amenințate de Rusiea şi Austriea.

A lega cauza Grecieĭ şi a Creteĭ de a fanarioților, unelte turceştĭ, ie tot aşa de ințelept ca şi a face vinovațĭ pe romîniĭ din Transilvaniea de trădarea săvîrşită de nobilimea romînească.

Apoĭ maĭ ie de ştiut că învățațiĭ noştri aŭ vorbit despre chestiea fanarioților duşĭ maĭ mult de o fantazie poietică neînfrînată, de cît de adevărul; istoric.

Decĭ bine a făcut Morțun în conferințele-ĭ filelenice să arate că noĭ nu împărtăşim părerile greşite ale istoricilor noştri oficialĭ şi că dorim din inimă întemeierea uneĭ Greciĭ marĭ care să ea pe lîngă altele Constantinopolul şi strîmtorile.

Vor fi acolo oamenĭ liberĭ şi nu robĭ aĭ Rusieĭ, cum sunt azĭ Bulgariĭ.

I. Nădejde.

MANIFESTAȚIA REPAUZULUI DUMINICAL

Mîine Duminică, muncitorimea capitaleĭ, se va aduna pentru prima oară în jumătatea de zi liberă abia cîştigată, spre a manifesta pentru repauzul duminecal.

Aceĭ carĭ aŭ cucerit actuala lege eraŭ miĭ, pentru că în starea de sclăvie în care se aflaŭ, cea maĭ mare parte dintre muncitorĭ, nu putea să se lumineze. Astă-zi însă, cînd aceştia aŭ început să guste binefacerile repauzuluĭ şi să-ĭ priceapă decĭ importanța, aceia carĭ vor apăra legea şi vor cere întregirea eĭ pentru acordarea uneĭ întregĭ zile de odihnă, vor fi zecĭ de miĭ, vor fi muncitorimea toată din toată această țară.

De aceia agitațiunile conservatoare ne lasă recĭ şi de aceia suntem convinşĭ că departe de a fi în primejdie ca să pierdem jumătatea de zi cîştigată, avem toate şansele de a cîştiga şi pe cea-l'altă.

Pentru a arăta reacțiuneĭ puterea voastră, pentru a pune bază agitațiuneĭ care să ne conducă spre victoria complectă a repauzuluĭ duminecal, facem apel către voĭ muncitorĭ, ca să venițĭ în mase marĭ la **Intrunirea de mîine.**

„Lumea Nouă"

D-luĭ C. F. Robescu

Nu fără oare-care bucurie am aflat, domnule primar al capitaleĭ, că suma destinată pentru pavarea stradelor Bucureştiuluĭ s'a sporit de la 300,000 la 500,000 de leĭ.

Vețĭ recunoaşte şi d-voastră că pentru calicimea Bucureşteană, aĭ căreĭ reprezentanțĭ ne mîndrim a fi, faptul acesta prezintă dacă nu tot acelaş, dar aproape acelaş interes ca şi neînțelegerile dintre guvern şi sturzişti saŭ ca şi evenimentele din Creta.

De aceia nu ne putem oprĭ de a lauda hotărîrea consiliuluĭ comunal, care s'a gîndit—lucru aşa de rar—la nevoile imediate ale populațiuneĭ Bucureştene.

Dar o data cu laudele noastre să ne ingăduițĭ a vă aduce la cunoştință nişte drepte plîngerĭ de care vă rugăm să țineți socoteală, de oare ce pe lîngă că sunt drepte maĭ aŭ darul de a fi fost repetate de nenumărate orĭ.

Că să pavează calea Victorieĭ şi alte străzĭ cu piatră cubică, cu lemn, saŭ mozaicurĭ, foarte frumos. Asta ne ridică mult în ochiĭ străinilor carĭ ne viziteazā.

Dar dacă toate consiliile comunale aŭ căutat să se ingrijească atît de mult de opinia streinilor şi aŭ cheltuit sute de miĭ de leĭ pentru pavarea centruluĭ capitaleĭ, nu s'a găsit încă un consiliu comunal, care să se gîndească şi la mahalalele îndepărtate. Acestea zac în cea maĭ mare murdărie, vara înecate cu praf, toamna şi primăvara cu noroĭ şi iarna cu zăpadă.

Şi nicĭ măcar nişte trotuare maĭ bune care se înlesnească circulația, nu s'a învrednicit să facă consiliile comunale de pînă acum; aşa că pe vreme rea țĭ-ĭ maĭ mare milă să vezĭ pe bietiĭ oamenĭ înotînd prin noroĭ, şi scoțînd apa cu găletile de prin case şi curțĭ.

De aceia, domnule primar te-am ruga ca acuma măcar, cînd s'a sporit suma destinată pavajelor, să maĭ laşĭ la o parte calea Victorieĭ şi Bulevardele pentru a îngriji de cele mahălălĭ.

Fix.

SE CERE SCRUPULOZITATE

Evenimentele din sudul peninsuleĭ Balcanice se precipită şi se apropie de o soluție gravă şi primejdioasă. Războiul a devenit inevitabil şi țările micĭ balcanice, printre carĭ ne aflăm şi noĭ, nu pot şti ce le aduce ziua de mîine.

Maĭ ales Romînia, care de un timp încoace e vecînic amenințată de gubernia rusească de pe malul drept al Dunăreĭ, vorbim de Bulgaria, trebuie să fie cu ochiĭ în zece, pentru ca nu cum-va duşmanul să o surprindă.

In asemenea timpurĭ furtunoase, se impune tuturor oamenilor de bine şi maĭ ales preseĭ, ca să fie precautā şi extrem de scrupuloasă, întru ce priveşte ştirile şi zvonurile privitoare la armata noastră şi la armamentul eĭ.

Este o adevărată trădare de țară şi de neam, nu maĭ vorbim de civilizație şi cultură, căcĭ mulțĭ sînt carĭ îşĭ bat joc de aceste marĭ bunurĭ ale omenireĭ, — e o adevărată trădare, de a răspîndi ştirĭ tendențioase, carĭ proclamă armata noastră de incapabilă, iar principala piesă a armamentuluĭ nostru, puşca Mannlicher, ca un ciomag saŭ ca un bastonaş High-Life.

Să se gîndească aceia, a cărora scrupulozitate nu trece peste cercul intereselor lor personale, că acel care comunică duşmanuluĭ țăreĭ sale UN ADEVAR menit a dăuna acestuia; e un trădător, cu cît maĭ mult e trădător acela, care răspăndeşte ştirĭ tendențioase şi chiar false?....

In interesul țăreĭ şi a neamuluĭ, a civilizațiuneĭ şi cultureĭ, să fim acuma maĭ scrupuloşĭ, maĭ iubitorĭ de adevăr, ca orĭ cînd.

Agitatia conserv. contra repauzuluĭ duminical

Am anunțat că clica conservatoare şi reacționară din Bucureşti, a început o adevărată „cruciată" împotriva repauzuluĭ duminical..

Toțĭ bătăuşiĭ, toțĭ foştiĭ agențĭ polițieneştĭ, aŭ primit funcțiunea de agențĭ politicĭ, şi aŭ fost însărcinațĭ să samene cuvîntul luĭ conu Lascarache, prin toate băcăniile. Ie vorba de a face pe comercianțĭ ca să se opue prescripțiunilor legeĭ repauzuluĭ duminical, de a-ĭ organiza în bande de bătăuşĭ, în fruntea cărora să se juxtapue savantul director al „Epoceĭ" şi de a lua cu asalt Camera, care a făcut neiertata greşală de a da pe săptămînă, o jumătate de zi repaus, muncitorilor şi funcționarilor comercialĭ.

Acțiunea conservatorilor nu ne miră. Cum să te aştepțĭ de la ceĭ maĭ negrĭ reacționarĭ, ca să primească o lege, care încearcă să aline întru cît-va măcar mizeria proletariatuluĭ? Ce să te aştepțĭ de a aceĭ carĭ s'aŭ opus dezrobireĭ țăranilor, atuncĭ cînd la 1848 vîntul libertățeĭ ce sufla peste Europa a atins şi țara noastră?

Dar să o ştie conservatoriĭ: drepturile pe carĭ poporul şi le-a cîştigat odată, nu-ĭ se pot răpi aşa de lesne. Şi dacă într'adevăr se vor găsi cîte-va sute de patronĭ, carĭ să manifesteze împotriva repauzuluĭ duminical, apoĭ cortegiul miilor de muncitorĭ le va dovedi, că plebea, despre care căpeteniile conservatoare în înfumurarea lor vorbesc cu atîta dispreț, ieste o putere, pe care nimenĭ nu o poate nesocoti, peste care nicĭ un om politic nu poate trece.

Muncitorilor li se impune ca prin manifestațiunĭ cît maĭ dese să dovedească răŭ-voitorilor, ce sunt şi cît pot, — pentru ca să taie poftă de demonstrațiunĭ bătăuşilor şi juxtapuşilor, şi stîlpilor partiduluĭ conservator.

Neptun

SCANDALURILE PANAMALEI

Le Poitvin şi comisia de ancheta,

Le Poitvin, judecătorul de instrucție, care plecase aşa de ne la vreme din țară, luînd şi cheile cu sine, aşa că ministrul de justiție nu putuse da camereĭ toate documentele luĭ Arton, s'a întors cu bine şi cu cheile. De data aceasta Le Potvin cu toate listele şi de față cu ministrul Darlan a explicat timp de două ceasurĭ tot ce a aflat de la Arton.

Din această dezbatere, care trebuea să fie secretă, de oare ce se dăduse încredințare că va fi, «La libre Parole» a putut afla aproape totul

Afară de *Antide Boyer*, socialist (a căruĭ nevinovăție s'a dovedit maĭ apoĭ), maĭ denunțase pe *Naquet* şi *Maret*, aceştia sînt cu siguranță vinovațĭ.

Arton a maĭ dat pe *Julien* (radical) şi pe *Rouvier* (care a luat 50.000 de la Arton şi 50,000 de la Saint-Martin), fost ministru şi finanțiar de frunte al partiduluĭ republican.

Dar culmea emoțieĭ a fost cînd Le Poitvin a arătat că are dovezĭ că însu-şĭ *Fr. Burdeau* fost ministru de justiție, mort în 1895, îngropat, ca semn de cinste, pe cheltuiala statuluĭ făcea parte din sindicatul corupătorilor (Burdeaŭ-Maret-Naquet-Barbe)!

Pe lîngă aceştia maĭ sînt Salis, Goiroand, Clovis Hugues (socialist), dar acesta s'a justificat.

Propunerile luĭ Rouanet

Rouanet (socialist), membru în comisiunea de anchetă, a cerut maĭ întăĭ comisieĭ după ce Le Poitvin şi-a încheiat discursul, a cerut să păşească pe dată comisia la urmărirea vinovaților ca să se aleagă o dată neghina din griŭ.

Asta a fost primită. Dar altă propunere făcută în cameră tot de dînsul ca să se complecteze ancheta începută la 1892 în privința Panameĭ s'a respins.

Rouanet a arătat că nu numaĭ senatorĭ şi deputațĭ s'aŭ înfruptat din cele 1,450 de milioane de leĭ. Trebue să fie toțĭ pedepsițĭ.

In adevăr după lista luĭ Arton, Naquet a luat 150,000 de leĭ, Rouvier 100,000, Maret 90,000, Levrey 15,000, Burdeau 50,000 Goiraud 6,000 Julien 12,000, Tevenet 20,000—doar pînă la 1,450 de milioane maĭ va!

Toțĭ s'aŭ înfruptat: radicalĭ, republicanĭ şi monarhiştĭ — dar aŭ complicĭ şi în afară din parlamente.

Propunerea de anchetă a luĭ Rouanet avea maĭ ales în vedere pe ceĭ 70 de deputațĭ şi senatorĭ aĭ drepteĭ, cumpărațĭ de baronul de Cottu, care a jucat rolul luĭ Arton, dar față cu dreapta.

Astea le ştie bine ministerul actual Méline şi de aceea şi-a pus existența în joc şi s'a împotrivit din răsputerĭ acesteĭ cercetărĭ. Că e lucru ciudat să te temĭ de lumină, e vădit; nu dovedeşte nicĭ o conştiință curată şi nicĭ dorința *de-a vedea, pe hoțĭ în puşcărie.* Rouanet a avut tot dreptul să ceară urmărire contra tuturor celor amestecațĭ, căcĭ din mituirile Panamaleĭ aŭ ros ziarele *Gaulois, L'Autorité, Le Temps, Le Radical*, carĭ scapă, dacă e vorba numaĭ de darea'n judecată a deputaților şi senatorilor de pe vremea aceea. De-asemenea scapă şi pretinşiĭ oamenĭ de ştiință carĭ, pentru banĭ, aŭ fabricat articole ademenitoare pentru naivĭ şi i-aŭ făcut să-şĭ dea baniĭ comînd pentru întreprinderea luĭ Leseps, tăierea istmuluĭ Panama.

Camera n'a voit lumină! A hotărît să facă anchetă peste.... treĭ lunĭ de zile.

Propunerea luĭ Rouanet în privința ancheteĭ s'a respins, dar abea cu două voturĭ de majoritate, decĭ face în curînd şi cabinetul Méline bica. De alt-fel doar Burdeau a fost prieten cu Casimir Péries, preşedintele din urmă al mareĭ Republicĭ!

Virtus

MONOPOLUL HARTIEI

Guvernul a prezentat erĭ Senatuluĭ un proiect de lege prin care e autorizat să contracteze cu fabricile de hîrtie existente, pentru ca furnitura hîrtieĭ să se facă numaĭ de la acestea, pe timp de 15 anĭ, de către stat, județe şi de către comune. Aceasta sub cuvîntul de proteguire a industrieĭ naționale.

Fabricile noastre de hîrtie, cu toatele în număr de 4 (Letea, Buşteni, C.-Lung şi Scăenĭ), maĭ sînt pe lîngă aceasta actualmente protejate prin taxele marĭ vamale impuse hîrtieĭ streine la intrarea în țară, aşa în cît industria națională a hîrtieĭ e asigurată în privința concurențeĭ cu streinătatea.

Dar prin această nouă favoare acordată de către guvern numaĭ celor 4 fabricĭ existente, s'ar stabili, un adevărat monopol asupra hîrtieĭ, spre folosul numaĭ a cîtor-va capitaliştĭ şi în dauna consumatorilor de hîrtie. Statul acordînd şi furnitura sa, şi furnitura județelor şi comunelor numaĭ acestor fabricĭ, cu nişte prețurĭ de sigur urcate, ar scumpi şi maĭ mult prețul hîrtieĭ, care azĭ e destul de urcat; iar pe de altă parte ar face imposibilă întemeerea altor fabricĭ de hîrtie, carĭ nu vor putea fi protejate de stat de o potrivă cu cele de azĭ. In cît sîntem în drept a ne întreba: avem o protejare a industrieĭ naționale, saŭ numaĭ o protejare a unor anume indivizĭ, a unuĭ cartel de fabricanțĭ?

Pentru o țară cu o industrie aşa de mică ca a noastră, sîntem şi noĭ pentru protejarea industrieĭ naționale, Această protejare să nu se transforme însă în monopol, să nu se facă pe spinarea contribuabililor.

Z. Cobuz.

PERICOLUL RUSESC

Reproducem după *La petite République*, următorul important articol al luĭ Paul Lafargue privitor la pericolul ce amenința Europa şi în special Orientul din partea Rusieĭ.

Țarul guvernează Europa, după ce a calicit-o cu împrumuturile sale; el conduce chestia Cretană după voință.

Atitudinea pe care guvernul moscovit a luat în această ocazie s'ar părea că nu se potriveşte cu atitudinea pe care a avut-o în tot-d'a-una în chestia Orientuluĭ; în realitate el îşĭ continuă mersul spre Constantinopole.

Diplomațiĭ ruşĭ, carĭ cu tot lustrul lor de politeță aŭ rămas tot barbarĭ, aŭ vrut maĭ întiiŭ să ia cu forța Constantinopole, a căruĭ stăpînire ar transforma pe dată Mediterana într'un lac rusesc şi ar închide atît canalul de Suez cît şi căile Asieĭ comerțuluĭ european. In două rîndurĭ, la 1854 şi la 1878 Europa a pus stavilă acesteĭ tendințĭ a Rusieĭ şi a silit-o să bată în retragere.

Țarul atuncĭ a ințeles că e prea slab pentru ca prin violență să pue mîna pe Constantinopol şi şi-a schimbat planul.

Europa are un interes politic să menție integritatea imperiuluĭ otoman, la care acest sfîrşit de veac a adăogat şi un interes financiar.

Turcia, «împărăția bolnavă», este incapabilă de ori-ce atac; cu toate căpentru apărare ar găsi destul curaj şi destulă trăinicie în țăraniĭ săĭ vitejĭ, pe carĭ Ruşiĭ aŭ avut ocazie să-ĭ aprecieze, nu tocmaĭ cu folos, în ultimul lor războiŭ cu Turciĭ.

Această slăbiciune pentru atac, face din Turcia statul dorit pentru ocuparea Constantinopoluluĭ.

Turcia a devenit, în a doua jumătate a acestuĭ secol, un cîmp de exploatare pentru finanțele cosmopolite. Sultaniĭ, pe carĭ presa capitalistă iĭ acoper cu florĭ regulat orĭ de cîte orĭ se face vre-o gaură în budgetul turcesc, sînt prăzĭ foarte prețioase. Eĭ împrumută fără să socotească şi daŭ ca garanțiĭ pentru datoriile lor impozitele, tutunurile, într'un cuvînt toate resursele budgetare ale țăreĭ. Imperiul otoman este un adevărat Munte de Pietate internațional. Datoria sa se ridică la 4 miliarde, dintre care aproape două treimĭ sînt plasate în Franța, iar restul împărțit între Englittera, Austria, Germania, Olanda şi Belgia. Finanțele, cu care nicĭ un guvern nu poate glumi, aŭ decĭ neapărată trebuință ca Turcia să-şĭ păstreze integritatea şi resursele sale budgetare, pentru serviciul şi amortismentul datorieĭ.

Acest serviciŭ şi acest amortisment înghit aproape totalitatea veniturilor împărățieĭ turceştĭ, aşa că în vreme ce budgetul datorieĭ este în starea cea maĭ înfloritoare — are o plus valoare de 800000 lire turceştĭ — budgetul interior, care trebue să facă față cheltuelilor țăreĭ este aproape secătuit. Sultanul ca să-şĭ procure resurse pentru plata armateĭ şi a funcționarilor şi pentru a alimenta pe nesățioşiĭ seraiuluĭ, trebui neconte.nit se recurgă la nouĭ împrumuturĭ

Rusiea, inimica de moarte a Turcieĭ, a avut față de sultanĭ o atitudine cu desăvîrşire contrară celeĭ urmate de Franța şi Angliea, carĭ aŭ interese aşa de marĭ legate de trăinicia statuluĭ turcesc—aşa că mefistofeliĭ diplomațĭ ruşĭ aŭ putut să se însinueze în spiritul ultimilor sultanĭ, carĭ veşnic aŭ fost chinuițĭ de grija datorieĭ ce creştea pe măsura ce se amortiza. Şi ambasadorul rus a fost acela care în 1876 a sfătuit pe sultanul Abdul-Aziz să suspende plata dobînzilor datorieĭ publice. La această veste Europa capitalistă fu cuprinsă de furie; financieriĭ englejĭ dezlănțuiră pe vechiul apărător al sclavieĭ din America, pe cucernicul Gladstone, care începu să sune cu furie clopotul ororilor petrecute în Bulgariea. Diplomațiea rusească, după ce compromise pe Turcia şi aruncă asupra eĭ toate pasiunile intereselor private, zdrobi mişcarea reformistă aşa de

energic inaugurată de Midhat-pașa care fu răsturnat de la putere.

Adunarea legislativă convocată de el fu dizolvată.

Necontenitele cererĭ de banĭ ale bancherilor Europenĭ și frica de revoluție și reforme aŭ supus cu desăvîrșire la sfaturile diplomației moscovite pe imbecilul Abdul-Hamid.

Dar această ințelegere turco-rusă a silit pe țar să modifice firma politiceĭ sale.

Pînă atuncĭ el se arătase ca apărător al creștinilor din Orient și totușĭ rămăsese nemișcat în fața masacrelor Armenilor pe carĭ banĭĭ și agențiĭ ruseștĭ iĭ îndemnaseră la rescoală. Și maĭ mult de cît sigur că tot țarul a fost acela care a îndemnat pe sultan de a se arăta fără milă fața de răzvrătițĭ, garantindu-ĭ neutralitatea sa, ba chiar la trebuință și sprijinul. Diplomațiea moscovită este veșnic cu două fețe: ea avea trebuință de acele masacre pe de o parte ca să deștepte indignarea Europeĭ și pe de alta ca să-șĭ întărească influența pe lingă guvernămîntul seraiuluĭ.

Tot țarul era și liberatorul slavilor, dar evenimentele l'aŭ silit să părăseascĕ acest rol de trădător. In adevăr, el n'a liberat popoarele balcanice din jugul turcesc de cît pentru a-ĭ supune cnutuluĭ. A sămănat discordia între ele pentru a le împedica de a se întări și uni; a pus armata lor sub comanda ofițerilor rușĭ pentru a o putea întrebuința contra Turcieĭ și la nevoe chear contra Europeĭ. Dar Romîniĭ și Bulgariĭ după ce aŭ gustat din dulceța regimuluĭ țarist s'aŭ revoltat și aŭ zis: «maĭ bine sultanul de cît țarul!»

«Micul părinte» de la Neva întristat de atîta nerecunoștință nicĭ nu vrea să audă de liberarea slavilor și maĭ cu seamă nu vrea în ruptul capuluĭ ca statele carĭ s'aŭ dezlipit de la Turcia să se federeze. La 1885 s'a opus din răsputerĭ la unirea Rumelieĭ cu Bulgaria, unire pe care Turcia o primise și tot țarul a fost acela care n'a vrut să audă de o unire a Creteĭ cu Greciea. Franța și Anglia națiunile cele maĭ interesate n'aŭ găsit vre-o obiecție iar «respunsul cu tunul» al nebunuluĭ încoronat de la Berlin trebuĭ să-ĭ fi fost șoptit tot de către unul din aceĭ agențĭ pe care Rusia iĭ întreține la curtea luĭ; interesul Germanieĭ în chestia orientuluĭ este de ordin secundar. Rusia și-a impus voința sa concertuluĭ European.

Țarul gîndește că-ĭ va fi maĭ ușor să înghită imperiul otoman, care cade în ruină, de cît să supue statele micĭ, la crearea cărora a contribuit și care aŭ găsit de cuviință să-ĭ fie protivnice.

Și așa de bine a reușit țarul să ție de nas guvernele europene în cît acum gîndește să le ceară voe ca să ia Turcia sub protectoratul săŭ. In maĭ multe rîndurĭ jurnalele ruseștĭ, carĭ nu scriŭ de cît cu voea poliţieĭ aŭ emis ideia, că Europa ar face bine dacă ar da Rusieĭ depline puterĭ ca să restabilească ordinea în Imperiul Otoman. Iar finanțele cosmopolite pentru a întări dobînda datorieĭ, cea ce țarul deja promite, vor fi capabile să-l ajute la realizarea acestuĭ plan. Iată pericolul moscovit!

Țarul la Constantinopol, aceasta ar aduce imediat rezboiul european.

Paul Lafargue

P. S. Comandantul Berger, noul președent al consiliuluĭ datorieĭ otomane a amintit în discursul săŭ inaugural că d. de Nelidoff ambasadorul Rusesc «declarase guvernuluĭ otoman că dacă se va atinge de drepturile datorieĭ publice, saŭ va pune mîna pe veniturile carĭ aŭ fost concedate purtatorilor de fondurĭ turceștĭ, Rusia se ve vedea nevoită sa reclame, în tovărășie cu celelalte puterĭ, înființarea uneĭ comisiunĭ financiare internaționale, prevăzute prin protocolul 18 al congresuluĭ din Berlin, comisiune care va fi însărcinată cu studiarea situațiuneĭ financiare a imperiuluĭ otoman și cu fixarea părțeĭ din venit care se cuvine creancierilor săĭ».

Țarul n'are nicĭ un interes în datoriile turceștĭ căcĭ rușiĭ se imprumută de la toată lumea dar nu imprumută pe nimenĭ, însă el se face acuma protectorul finanțelor internaționale de care are așa de mare nevoe.

P. L.

DOSARUL ORORILOR CAZONE

Crima militară în Brăila

O crimă! Și cîte crime militare sunt ascunse de protecționismul cazon

De astă dată însă, întimplarea a făcut ca corespondentul nostru din Brăila să să afie în posesiune tuturor amănuntelor aceasteĭ crime. Iată-le:

In ziua de 14 Martie, locotenentul *Al. Steriady*, reg. 11 Cavalerie din Brăila, a bătut cu lopata în cap pe soldatul Ion Mușat pînă cînd acesta a căzut jos leșinat, iar lopata cu care bătea, s'a spart de capul nenorociteĭ victime a regimuluĭ cazon. Asupra acestuĭ soldat, locot. Steriady avea ură neîmpăcată de multă vreme și din care cauză soldatul din timp în timp, era crunt bătut. Din nefericirea luĭ Mușat, *istericul Steriady* la 14 Martie a fost maĭ crud de cît orĭ cînd, căcĭ 'ĭ-a dat lovitura de moarte.

După ce a leșinat, după ce a căzut jos în nesimțire, a fost internat în infirmeria regimentuluĭ. Văzind însă că e din ce în ce maĭ răŭ, că aiurează și că a căzut în delir, — după îndemnul unuĭ doctor, Steriady și-a trimes victima la spitalul orașuluĭ, unde, după două zile de la internare, la 18 Martie 1897, *soldatul Ioan Mușat a încetat din viață.*

Camaraziĭ luĭ s'aŭ dus să'l vadă, s'aŭ dus să plîngă pe fratele lor de suferință, —și toțĭ se temeaŭ să nu aibă același sfîrșit ca și nenorocitul lor camarad, Ion Mușat, victima istericuluĭ locotenent.

Marțĭ, 18 Martie, s'a dus o companie de soldațĭ ca să ia cadavrul și să'l îngroape, însă nefiind terminate formalitățile obicinuite, a doua-zi, Mercurĭ, „o lopată de țărînă“ a acoperit cadavrul soldatuluĭ Ion Mușat — nu însă și crima locotenentuluĭ Al. Steriady.

De și soldatul e îngropat, totușĭ cerem să se desgroape, să se facă autopsia cadavruluĭ — să se facă ancheta — și ast-fel să se dovedească încă o dată ca *armata permanentă,* așa cum e în țara Romînească, *e o instituțiune în care se comit torturĭ și crime permanente.*

Cerem d-luĭ ministru de războiŭ să orîndueascã o anchetă severă, în urma căreia mizerabilul locotenent Steriady să fie dat în judecată și apoĭ să i-se dea pedeapsa ce se cuvine unuĭ criminal.

* *

Această crimă ne-a amintit că la reg. 11 Cavalerie, din Brăila, maĭ sunt și alțĭ torturatorĭ — se poate viitorĭ criminalĭ, cum sunt de pildă:

Sub-locot. Codreanu, căpitan Stănescu și aghiotantul Condeescu.

Acest din urmă, *aghiotant Condeescu,* pentru torturarea soldaților se servea de o *vînă de boŭ,* care, din fericirea soldaților, acum se află la redacția ziaruluĭ nostru, unde orĭ-cine o poate vedea.

Această vînă de boŭ, pe care corespondentul nostru din Brăila ne-a trimes-o, e maĭ îngrozitoare de cît cele-alte vîne de boŭ, pe carĭ le avem de la închisoarea militară. — Prin mijloc, aceasta vînă de boŭ e străbătută de o sîrmă groasă, care e ruptă în treĭ locurĭ, iar de jurîmprejur are o curmătură în formă de helice.

*

In numărul nostru viitor vom publica alte barbariĭ ale Locotenentuluĭ Steriady și în urmă ale căpitanuluĭ Stănescu.

Vipo.

PARTIDUL MUNCIT. DIN ROMÂNIA

CONGRESUL IV

Ordinea de zi provizorie

1). Cetirea raportuluĭ consiliuluĭ general.

2). Votul universal; tactica electorală.

3). «Lumea Nouă»; tipografia ziaruluĭ.

4). Finanțele partiduluĭ; un noŭ sistem de percepere a cotizațiilor; serate și serbărĭ socialiste; fondul pentru propagandă; fondul pentru broșurĭ.

5). Propaganda la orașe; reorganizarea cluburilor întemeiate; cluburĭ nouĭ; societățĭ pe bresle; sindicatul breslelor; ziarul breslelor.

6). Chestia țărănească; propaganda la sate; sindicate și cluburĭ de țăranĭ.

7). Broșurĭ de propagandă.

8). Agitația politică și economică; reforme la stat și la comună; legislația munceĭ; sărbătoarea internațională a munceĭ.

9). Chestia evreească; ziar și broșurĭ în jargon.

10). Alegerea consiliuluĭ general; viitorul congres.

* *

Cluburile de muncitori din Tulcea, T.-Severin, Pitești, Brăila, Galați, Ploești, Focșani, Botoșani, Tg.-Ocna, Tg.-Frumos, Călărași, Bacăŭ, Luceni (com. Stînca, jud. Iași) și toate organizațiile de muncitori, carĭ n'aŭ trimis încă dările de seamă către congres, după cum aŭ fost învitate la timp, sînt rugate să trimită secretaruluĭ consiliuluĭ aceste dărĭ de seamă, pînă cel mult la 30 Martie, spre a se putea hotărî la timp numărul delegaților.

Sperăm că toate comitetele conducătoare ale acestor organizații, își vor face la timp datoria.

Comitetul Permanent

DE PE CÎMPUL DE RĂZBOIU

După ziare franceze aflăm amănunte asupra stăreĭ oștilor turceștĭ și grecești la graniță.

De la Volo pleacă în fie-care zi, oștĭ, tunurĭ și munițiĭ la graniță, carĭ se așează la Arta (marea Adriatică), Trikalla și Larissa, precum și la puncte maĭ aproape de graniță.

Orĭ cum e sigur că după topirea zăpezeĭ răsculațiĭ vor începe lupta în țara dintre Elassona, Monastir și Salonic în Macedonia.

La întrebarea făcută unuĭ ofițer: *«Ce-ar face dacă Grecia va fi nevoită de puterĭ să se retragă»!* *a respuns: «Vom părăsi armata regulată și vom trece cu răsculațiĭ în Macedonia».*

De la Larissa pînă la graniță sunt treĭ ceasurĭ de drum cu calul. Comandantul abiea ține'n frîu pe capiĭ bandiților insurgențĭ: Lizis Lipiniotis, S. Barbarus, Velalas și Nicolas Belas— carĭ ar voĭ să treacă granița.

Euzoniĭ grecĭ joacă ţamiron în fața oștilor turceștĭ, flămînde, neplătite, răŭ innarmate și descurajate.

Așa e pe toată granița de la golful Salonic.

Greciĭ se așteaptă să facă Paștile și să ciocnească ouă roșie la Salonic și să mănînce paște.

Armîniĭ, adică Romîniĭ ciobanĭ din Tesalie, în număr de vr-o 10,000 sunt cu totul de partea Grecilor.

Călugăriĭ din partea loculuĭ sunt foarte aprinșĭ pentru luptă.

Voluntariĭ grecĭ vin din țările cele maĭ depărtatĕ. Așa, a venit un doctor din Maroco!

INDIA ȘI GERMANIA

Germania păgubește nespus de mult din pricina holereĭ, ciumeĭ și foameteĭ din India.

Pînă acuma din toată Germania se explotaŭ foarte multe mărfurĭ acolo: de la Berlin și Elberfeld catifea; din Saxonia flanele, linurĭ, pislăriĭ, horbote, hîrtie, din Bavaria: Jucăriĭ, țesăturĭ, împletiturĭ, sîrmă, lucrurĭ de argint; din multe locurĭ: vopsele, producte chimice, și altele. Din pricina încetăreĭ exportuluĭ industria germană suferă.

Știrĭ de la Bombay spun, pe de altă parte, că orașul acesta, care, mulțumită tăiereĭ istmuluĭ de Suez, s'a urcat de la 40,000 locuitorĭ la 825,000, e acuma părăsit: abia aŭ rămas 200,000. Cele 60 de fabricĭ de tors și țesut bumbac staŭ moarte și tăcute. De asemenea și fabricile de turnat fier, etc., staŭ închise.

Pe zi se pierd în Bombay 10,000,000 de leĭ; peste 125,000,000 de leĭ, în toate, staŭ neplătite la bancă.

Ciuma seceră în jurul Bombayuluĭ pînă la depărtare de 200 de chilometri.

Ca să nu fugă lumea săracă, tocmaĭ ceea-ce suferă maĭ mult, nu se maĭ daŭ bilete de clasa a III-a.

Oameniĭ pleacă pe jos!

INFORMAȚIUNI

INTRUNIREA MAJORITĂȚILOR

Decepțiile colectiviștilor. — Consfătuirea. — Discursurile domnilor: Exarcu, Racoviță, Gorgos, Sturdza, Aurelian, etc. — Atacurile în contra șefuluĭ. — Colectiviștiĭ iarășĭ înfrînțĭ

Colectiviștiĭ sînt disperațĭ cu totul că pe fie-care zi li se taie tot maĭ mult din speranțele ocupăreĭ guvernuluĭ.

Conciliabulurile se țin lanț și pe fie-care zi aŭ loc cît două și treĭ consfătuirĭ, cînd la d. Sturdza, cînd la d. Nacu, Ferichide, Stolojan, etc.

Toate planurile însă se fac și desfac din cauza perzistențeĭ d-luĭ Aurelian de a merge înainte cu orĭ-ce preț.

Intrunirile majorităților de asemenea n'aŭ dat speranțe maĭ bune sturdziștilor, ba din contra, daŭ tot maĭ mult teren guvernuluĭ prin nesocotința și îndirjirea poftitorilor de portofoliĭ ministeriale și maĭ ales prin lipsa de tact, nervozitatea și declarațiile copilăreștĭ ale șefuluĭ colectivist, care cade din greșelĭ în greșelĭ.

* *

După atîtea consfătuirĭ și conciliabule, colectiviștiĭ aŭ provocat aseară o nouă întrunire a majorităților, care s'a ținut la Senat.

In această întrunire colectiviștiĭ speraŭ să facă un pas înainte spre putere.

Aŭ luat parte peste 150 de deputațĭ și senatorĭ și eraŭ de față miniștriĭ, afară de d. general Berendeĭ, care de la început a declarat că d-sa nu se amestecă în chestiunile politice.

Președinte al consfătuireĭ a fost ales d. senator Vilner.

* *

Cel d'intîiŭ care a luat cuvîntul, a fost d. Exarcu-Bacăŭ.

D-sa deplinge situațiunea partiduluĭ liberal, care de la venirea sa la putere a mers din neînțelegerĭ în neînțelegerĭ și carĭ aŭ dat loc la divizarea luĭ în diferite grupărĭ. O asemenea stare de lucrurĭ devine compromițătoare pentru partidul liberal și face apel la toțĭ liberaliĭ să se concentreze, să-șĭ lase de o parte personalitățile și să redea țăreĭ puternicul partid de odinioară.

* *

D. **Racoviță** vorbește în același sens și combate legea patentelor, spuind că asemenea legĭ îngreunătoare compromit și maĭ mult partidul liberal în fața alegătorilor și îșĭ exprimă dorința ca guvernul s'o retragă cu desăvîrșire.

* *

D. **C. Exarcu** spune că de și e liberal-conservator, însă asistă cu durere la atîtea intrigĭ și dezbinărĭ, carĭ nimicesc cu desăvîrșire partidul liberal. Astă-zĭ partidul liberal e appoape discreditat politicește în fața adversarilor și e timpul ca să se pună capăt aceasteĭ stărĭ de lucrurĭ, limpezindu-se atît situațiunea guvernuluĭ cît și a d-luĭ Dimitrie Sturdza, indiferent dacă cestiunea ar fi rezolvită în favoarea d-luĭ Aurelian, saŭ a d-luĭ Sturdza.

Oratorul recunoaște că șeful partiduluĭ trebue să fie și șeful guvernuluĭ, însă considerațiunĭ înalte dictează ca d. Dimitrie Sturdza să nu fie în fruntea guvernuluĭ însă aceasta nu trebue să facă din partidul liberal un partid dezbinat.

D. Exarcu arată că d. Sturdza a făcut cîteva greșelĭ carĭ aŭ zdruncinat cu totul partidul și amintește afacerea detronăreĭ mitropolituluĭ, chestia macedoneană și cea transilvăneană.

(Colectiviștiĭ fac gălăgie protestînd și apărînd pe șeful lor).

* *

D. **P. Gorgos** vorbește și maĭ categoric arătînd imposibilitatea reveniriĭ d-luĭ Sturdza în fruntea guvernuluĭ, care a mers din greșelĭ în greșelĭ încă de la înlăturarea d-luĭ Fleva și pînă la detronarea mitropolituluĭ.

* *

In sfîrșit se ridică d. Dim. Sturdza.

Cîțĭ-va colectiviștĭ ca d-niĭ: Mala, Djuvara, Procopiu, Nacu etc. aplaudă.

D. **Dimitrie Sturdza** atacă maĭ întîĭ pe d. C. Exarcu căruia îĭ contestă ortodoxismul liberal, de oare-ce n'a fost dintre aceia carĭ să fi luat parte la luptele liberalismuluĭ, cĭ adesea a lucrat cînd cu conservatoriĭ, cînd cu liberaliĭ-conservatorĭ și nu d-sa are dreptul a se amesteca în cestiunile intime de partid.

Afirmă că în partid nu există intrigĭ saŭ intrigantĭ cĭ niște șimple neînțelegerĭ carĭ speră că se vor aplana cu concursul tuturora.

Răspunzînd d-luĭ Gorgos, șeful colectivist recunoaște că a gonit din minister pe d. N. Fleva ca primejdios liberalismuluĭ, căcĭ nu făcea de cît să compromită partidul prin fanfaronadele sale.

Că locul d-luĭ Fleva e bun în compania unor falițĭ ca d. Ceaur-Aslan, care a intentat proces luĭ Crawley că nu i-a dat bacșiș pentru gheșefturile făcute, iar azĭ e ajuns înaintea tribunalelor corecționale pentru alte incorectitudinĭ.

In privința detronăreĭ Mitropolituluĭ spune că a lucrat cu conștiința înpăcată de bun creștin, de oare-ce Ghenadie era un escroc care compromitea biserica strămoșească.

Despre chestia macedoneană spune că adversariĭ luĭ Mărgărit sunt niște calomniatorĭ iar profesoriĭ venițĭ în capitală niște derbedeĭ.

In privința nemulțumirilor sale personale spune că membriĭ actualuluĭ cabinet l'aŭ nesocotit prin aceea că vor să nimicească reforma învățămîntuluĭ propusă de d. Poni și susținută pînă și de adversariĭ politicĭ; că proiectul a fost ciuntil de d. Mirzescu care l'a dat pe mîna profesorilor.

De asemenea atacă pe d. Porumbaru pentru legea căilor ferate de interes privat, care e în contra programuluĭ partiduluĭ.

D-sa ca șef, ales de întregul partid, îșĭ va face datoria și va lupta pentru prosperitatea țăreĭ.

* *

D. **P. S. Aurelian** respinge toate zvonurile că guvernul umblă pe căĭ ascunse pentru a întreține vrajba în partid. Declară că a fost tot-d'auna un membru constant și supus al partiduluĭ liberal și atuncĭ cînd partidul i-a impus sarcina conducereĭ guvernuluĭ, a luat'o sprijinit pe concursul majorităților și o va ține cît timp va avea acest concurs.

In mod fin primul ministru lasă a se înțelege că nu e dispus a face nicĭ o remaniere.

* *

D. **G. Cantacuzino** își justifică retragerea din actualul cabinet făgăduind că o asemenea justificare o va face și în parlament pentru ca țară să-l judece și să fie în deplină cunoștință de cauză.

(Declarațiunea fostuluĭ ministru de războiu e considerată ca o provocare).

* *

D. **G. Mirzescu** vorbește cel din urmă și atacă pe d. Sturdza spuindu-ĭ că legea învățămîntuluĭ propusă de d. Poni va da loc la aceleașĭ consecințe ca în 1885 cînd cu reforma d-luĭ Sturdza. Ca ministru s'a simțit dator să consulte pe profesoriĭ universitarĭ ca singuriĭ competențĭ a judeca o asemenea reformă.

Trage o strașnică săpuneală d-luĭ Sturdza care are apucăturĭ cezariane și spune că un partid întreg nu se poate decapita pentru ambițiunile d-luĭ Sturdza.

(D. Dimitrie Sturdza, furios, părăsește sala).

* *

Intrunirea s'a terminat iarășĭ fără nicĭ un rezultat afară de acela că sturziștiĭ aŭ fost din noŭ bătuțĭ și compromișĭ.

EVENIMENTELE ZILEI

Reischtagul german a votat desființarea legeĭ contra ezuiților. Socialiștiĭ aŭ votat pentru.

* *

Sultanul ea în samă cererile patriarhuluĭ armenesc.

* *

In Senatul francez *Fabre* interpelează guvernul că de ce tolerează amestecul Papeĭ în treburile Franțeĭ.

Darlou respunde că guvernul va ținea sus prestigiul statuluĭ contra uneltirilor clericale.

* *

Badeni **față cu majorita-**

FOIȚA ZIARUFUI «LUMEA NOUA»

4

COMUNA DIN PARIS

Aceasta a fost soartape care aŭ avut'o generaliĭ *Clement Thomas* și Lecomte la Montmartre.

Pe cînd guvernul ținea sfat asupra retragereĭ la Versailles, Thomas care pînă la 16 Februarie fusese comandantul superior al gardeĭ naționale, căreia iĭ se făcuse prea cunoscut prin purtarea luĭ insultătoare, tratînd'o *en canaille,* maĭ fiind apoĭ foarte nesuferit mulțimeĭ, prin rolul de călăŭ ce'l avusese în revoluțiea din Iunie; e luat pe sus și în urma uneĭ baricade dus în casa din strada Rosier, unde fusese omorît în aceeașĭ dimineață santinela și unde se găsea în acest moment și generalul *Lecomte.* Cîte-va minute după aceia, ambiĭ sînt împușcațĭ chiar de propriĭ lor soldațĭ. Seara, palatul primărieĭ era în mîna poporuluĭ și guvernul fugea la Versailles.

IV

Facem o scurtă descriere despre activitatea comuneĭ după «Neue Zeit» (Rezboiul civil în Franța de Fr. Engels).

După nereușita de-a dezarma Parisul, rezboiul era declarat între Paris și guvernul franceze care reședea la Versailles.

La 26 Martie aŭ fost aleșĭ membriĭ comuneĭ din Paris și la 28 Martie a fost proclamată *Comună.*

Comitetul central al gardeĭ naționale, care pînă atuncĭ fusese în mînele guvernuluĭ, demisionează după ce decretează maĭ întîiŭ desființarea scandaloaseĭ prese a poliţieĭ de moravurĭ.

«La 30 Martie comuna desființează conscripțiea și armata permanentă. Garda națională fu declarată ca singură putere armată din care trebuia să facă parte toțĭ cetățeniĭ în stare de-a purta arma.

Dispune ertarea plățeĭ tuturor chiriilor de la Octombre 1870 pînă la April. Chiriile deja plătite aŭ fost socotite ca fiind plătite pentru viitor. De asemene se dispuse să se înceteze cu vinderea amanetelor în casa de împrumut.

«La 1 Aprilie hotărî ca funcționarul cel maĭ superior al comuneĭ și membrul eĭ prin urmare, nu vor putea primi un salariŭ, care să întreacă suma de 6000 francĭ.

«In ziua următoare se făcu despărțirea bisericeĭ de stat și desființarea tuturor taxelor pentru scopurĭ religioase. De asemenea averile bisericeștĭ fură transformate în proprietate națională. Ca o urmare a acestora, se ordonă îndepărtarea din școală a tuturor simbolelor religioase, icoane, dogme, rugăciunĭ, în sfîrșit îndepărtarea «a tot ce e de domeniul conștiințeĭ fie-căruĭ ins în particular.» Incetul cu încetul numaĭ, s'a îndeplinit asest ordin.

«La 5 Martie, fiind-că trupele din Versailles împușcaŭ zilnic pe luptătoriĭ comuneĭ prinșĭ, se decretă arestarea ostatecilor, dar nicĭ o dată acest decret n'a fost pus în execuție.

«La 6 Martie guilotina a fost scoasă și arsă în public de către batalionul 137 al gardeĭ naționale, în mijlocul strigătelor de bucurie ale poporuluĭ.

«La 12 Martie Comuna hotărî ca coloana *Vendôme,* ridicată de Napoleon după războiul din 1809 și făcută din topirea tunurilor cucerite, să fie dărîmată ca un simbol al șovinismuluĭ și al învăjbireĭ între popoare.

«Lissagerav spune despre aceasta următoarele: In ziua de 16 Maiŭ, la 2 ore după amiazĭ, o mulțime imensă circulă în toate străzile din împrejurime. Era o așteptare neliniștită fiind-că nu știaŭ încă cum va reuși operația. Reacționariĭ prezicea toate catastrofele posibile. Inginerul, d'împotrivă susținea că nicĭ nu va va fi ciocnitură, de oare-ce coloana se va rupe în aier. O tăiase puțin ceva maĭ sus de pripiciŭ. O tăietură oblică trebuia să facă căderea maĭ ușoară, pe un pat de nisip și moluz ce fusese așternut anume pentru aceasta în mijlocul străzeĭ *la Paix.*

«Un odgon legat de vîrful coloneĭ era învîrtit pe un reschitor fixat la capătul străzeĭ. Locul e plin de gardiștĭ naționalĭ, casele și acoperămintele sînt pline de curioșĭ. Capela cîntă Marseilleza, valul se învîrtește, roata se rupe, un om e rănit. Deja se vorbește de trădare, dar roata e înlocuită în grabă. La 5 și un sfert apare un ofițer pe balustradă, care fîlfîie maĭ multă vreme un steag tricolor pe care-l fixează apoĭ de grilaj. La 5 și jumătate roata se învîrtește din noŭ. Cîte-va minute după aceea, vîrful coloneĭ se mișcă încet. Trunchiul se pleacă puțin și se sfărîmă de o dată în aier, în formă de zig-zag de fulger și cade cu un zgomot surd. Capul luĭ Bonaparte se rostogolește pe pămînt, brațul luĭ șade desfăcut de corp.

Un strigăt de bucurie izbucni din miĭ de piepturĭ ca din gura unuĭ popor salvat.

Lumea se suie pe ruine și steagul roș, salutat cu strigăte entuziaste, fîlfîie pe pripiciul curățit, devenit în ziua aceia altarul neamuluĭ omenesc.

«La 16 Aprilie comuna dispuse să se facă o statistică asupra fabricilor închise de fabricanțĭ, precum și facerea unor planurĭ, prin care lucrătoriĭ, care lucraseră pînă atuncĭ în acele fabricĭ să fie întrunițĭ în asociațiĭ cooperative și să poată relua lucrul. Deasemene trebuia să se lucreze pentru organizarea acestor corporațiĭ într'o societate maĭ mare.

«La 20 Aprilie desființă munca de noapte la brutarĭ precum și biuroul de informațiĭ de plasare care din timpul imperiuluĭ al doilea, devenise monopolul unor slujbașĭ numițĭ de poliție și'l încredința pe sama primarilor din cele 20 de arondismente din Paris. La 30 April ordonă desființarea caselor de amanetat, care sînt o exploatare a muncitorilor de către niște particularĭ și care sînt în flagrantă contrazicere cu dreptul ce'l aŭ muncitoriĭ la unelte de muncă și la credit

Ast-fel de la 18 Martie încoace se arată lămurit și accentuat caracterul de clasă a mișcăreĭ din Paris, caracter întunecat cât-va timp prin lupta împotriva invaziuneĭ străinuluĭ.

După cum în comună nu eraŭ de cît muncitorĭ saŭ reprezentanțĭ recunoscuțĭ de aĭ muncitorilor, tot așa și hotărările lor purtaŭ un caracter proletar foarte lămurit. Orĭ decretaŭ reforme, carĭ formaŭ o bază necesară pentru acțiunea liberă a claseĭ muncitoare, cum era de pildă punerea în aplicație a principiuluĭ. *față cu statul religia e chestie privată,* orĭ luaŭ hotărîrĭ direct în interesul claseĭ muncitoare și carĭ loveaŭ adînc în vechea ordine socială. Intr'un oraș asediat însă, toate aceste nu se puteaŭ pune în practică de cît foarte încet.

(Va urma).

tea eșită din alegerile noi și-a dat demisiea. Nu se știe pe cine va chema împăratul Austriei să facă ministerul.

* * *

Impăratul Germaniei vine la Viena la 21 Aprilie; va sta pînă la 22 Aprilie seara.

* * *

Vre-o 1500 de prizonieri italieni liberați de Menelik aŭ plecat în Italia.

* * *

Anglia desființează robia în Zanzibar.

Chestii privitoare la Congres

COMISIA DE PROPAGANDA

In primele congrese s'a făcut mai mult un fel de constituție a partidului, s'aŭ luat hotăriri, s'a definit mai mult saŭ mai puțin însemnătatea social-democrației. Mai ales cele d'intiiŭ două congrese aŭ stabilit teoreticeşte puterea partidului. In ultimul timp n'aŭ lipsit insă aplicarea în practică a teoriilor noastre; anii din urmă aŭ fost mai rodnici de cît ne-o puteam închipui. Acum n'o să se mai găsească nici un cunoscător al mișcărei politice și economice din România, care să nege existența partidului nostru și influența lui asupra celor mai multe din întîmplările importante. Dacă mai avem ceva de cerut, e întărirea social-democrației, e dezvoltarea ei din ce in ce mai mare.

Noi, cari pe măsură ce vedem rezultate bune, devenim mai pretențioși, am vrea ca toate să se facă imediat și cît mai ușor. Dacă am analiza lucrurile în mod rece, fără ca în această analiză să intre entuziasmul care ne mînă, am băga de seamă c'avem motiv să ne bucurăm de propășirea partidului. Acum din ce in ce partidul nostru se amestecă în luptele politice, în încăerările dintre stăpînî și muncitori. De aici activitatea socialistă, care se manifestă mai ales prin propaganda printre muncitori.

In străinătate, partidele socialiste cînd sînt mai dezvoltate, își împart activitatea la diferite fracții și organizații speciale. Sînt secții pentru propaganda la țară, secții pentru întruniri, pentru teatru, pentru literatură socialistă ș. a. Acestea, în parte, sînt instituite prin inițiativa membrilor, în parte de consilii alese. De ce n'am imita și noi părțile practice ale partidelor din Apus?

Nu vorbesc de toate cîte s'ar putea face. Vreaŭ să ating numai ce e mai important. In adevăr, nouă ne lipsește propaganda, n'avem destui agitatori. Se poate ca aceștia să se facă cu timpul, cu dezvoltarea partidului. Dar cred c'am putea lucra în alt chip chiar de acum.

Pentru propagandă am putea alege o comisiune alcătuită din socialiștii cei mai energici, care să nu se ocupe de cît cu propaganda la țară și în orașe, dar în special la țară. Consiliul general al partidului are atîtea de lucrat, în cît nici nu poate să se îndeletnicească în destul cu ceea-ce privește propaganda. Dacă consiliul nostru, cu toate greutățile ce a avut de întîmpinat, cu toate numeroasele lucrări pe cari le-a îndeplinit, s'a îngrijit mult de propagandă, ce progres am face dacă am avea o comisiune specială, care să n'aibă altă însărcinare de cît răspîndirea ideilor noastre?

O asemenea comisiune s'ar specializa și ar deveni un centru de activitate foarte important, ar fi silită să desfășure o putere mare pentru propagandă, care putere ar îndemna pe mulți alți socialiști s'o imiteze, să le dea ajutor.

Și astă-zi se face propagandă în mod individual, dar o comisiune care să dea impulsul, care să lucreze cu mijloace mari, ar da roade însutite. Comisiune, bine-înțeles, să existe alăturea de consiliul general și fără ca membrii acestor două reprezentanțe să fie aceiași.

Tovarășii ar face bine să ia în seamă această propunere, s'o discute în acest loc saŭ în întruniri și apoi la congres.

B. A.

LITERE-ARTE

Astă-seara la Bragadiru, ultimul concert Peters.

* * *

Astă-seară în sala Conservatorului, al doilea concert de muzică de cameră organizat de d. D. Dinicu.

* * *

Luni 24 Martie se va da în sala Ateneului Romîn un mare concert de către vestitul pianist Alfred Grünfeld. Programul cel mai ales.

* * *

In cursul săptămînei viitoare sosește în capitală trupa de comedie francesă, cu renumiții artiști Baron și Marcelle Lender. După artiștii cari compun trupa se poate prezice, că succesul va fi complect. Prima representație va avea loc Vineri 28 Martie, cu faimoasa comedie *Le Fiacre 117*, jucată la noi acum cîți-va ani cu Baron și Judic.

ULTIME INFORMATIUNI

Plecarea rezerviștilor Greci

Constanța 21 Martie 1897

Ieri 255 voluntari și reserviști greci aŭ plecat, e un vapor italian în spre Constantinopol.

Intre cei îmbarcați se afla și prea mult simpaticul Panait Panagopol, profesor la școala Elenă din Constanța.

* * *

Pe fețele tutulor se citea veselia celor cari merg la nuntă.

Timpul fiind foarte frumos, toată populația Constanței, era venită în port pentru a înbărbăta și saluta plecarea patrioților.

Abor

Al. Sihleanu, cel care s'a sinucis trăgîndu-și un foc de revolver în tîmplă e unchiul d-lui Ștefan Sihleanu, secretarul general al ministerului instrucțiunei.

Prințul Gr. M. Sturdza a cerut tribunalului Ilfov anularea actului de adoptațiune al fiului săŭ, sub-locotenentul Pavelescu-Sturdza.

Prințul cere această anulare pe motiv că sub-locotenentul de la data adoptațiunei lui a emis pe piață polițe de sute de mii de lei, pentru cari n'a primit de cît niste sume ridicole.

Cei cari aŭ primit polițe în asemenea condițiuni, se bizuiaŭ pe moștenirea sub-locotenentului Pavelescu. însă în caz cînd anularea adopțiunei se va admite, cămătarii creditori vor rămîne cu buzele umflate.

In cercurile politice din capitală se discută foarte mult discursurile pronunțate în consfătuirea de aseară de la Senat.

Toată lumea recunoaște că d. D. Sturdza prin violența și nesocotința limbagiului săŭ s'a compromis și mai mult dovedind că n'are absolut nici un tact politic indispensabil unui șef de partid.

Impresiunea generală e că guvernul e cel care a cîștigat din greșelele șefului colectivist.

Pentru Luni s'a convocat marele colegiŭ electoral pentru alegerea episcopului de Roman. Sunt doi candidați: archiereul Calistrat Orleanu Bîrlădeanu, candidatul lui Partenie și al colectiviștilor și vicarul Mitropoliei Nifon-Ploieșteanu, susținut de Mitropolitul Gheorghian și de adversarii sturziștilor.

Se crede că vicarul va fi ales căci se bucură de nenumeroase simpatii mai ales pentru purtarea demnă pe care a avut'o în detronaree Mitropolitului.

Achitarea lui Michail Georgescu

Eri a venit înaintea curței de apel procesul lui Michail Georgesen condamnat la 5 ani închisoare pentru pălmuirea procurorului-general al curței de apel.

Georgescu era asistat de către d-nii avocați, Delavrancea și P. Sfetescu.

După citirea actului medico-legal care declară de iresponsabil pe Georgescu, curtea a pronunțat sentința de achitare rămîind ca să se fixeze ospiciul în care Georgescu va fi internat.

Iată numele candidaților din a doua serie cari aŭ reușit cu succes la examenele din sesiunea curentă la «Școala superioară de științe de stat».

La *Dreptul Constituțional*: d-nii C. C. Săvoiu și It. Ionescu.

La *Dreptul Civil*: d-nii Iosef Mitrami și G. Tăzlăuanu.

S'a distins la Dreptul Constituțional d. C. C. Săvoiŭ, iar la Dreptul Civil d. Mitrami.

Chelnerul Levi Daniel din Vaslui, pe cînd venea veuea eri spre București, între Chitila și București a căzut jos din trenul No. 122. Fiind foarte grav rănit la cap, a fost transportat la un spital din capitală.

Accidente de felul acestuia se repetă cam des de cît va timp. Ceva măsuri n'ar strica.

Budgetele

Eri Camera a votat budgetele instrucțiunei, cu 69 voturi contra 7 și al justiției cu 68 voturi contra 1. La budgetul domeniilor, d. Missir a propus un amendament pentru crearea de pepiniere de viță la Focșani și la Drăgășani. Votul a fost nul, Camera ne mai fiind în număr.

Cetim în *Prahova*, ziar care apare în Ploești;

«Aflăm că «Steaua Romînă», societate anonymă pentru industria petroleului, a asigurat «contra accidentelor la societatea romînă de «asigurare și reasigurare «**Patria**» din Bucu-«rești, pentru suma de un sfert de milion lei, «pe toți lucrătorii puțari și grăjdari aflați în «serviciul diferitelor mine de petroleŭ din țară.

«Această societate asigurase deja în trecut «pe lucrătorii diferitelor ei stabilimente de fa-«brici, ast-fel că acum a complectat asigurarea «lucrătorilor din toate ramurile vastelor ei în-«treprinderi.

«Sperăm că frumosul exemplu dat de socie-«tate va fi urmat și de cei-l'alți exploatatorii «din țară, pentru binele miilor de lucrători în-«trebuințați la exploatarea puțurilor de petrol, «și nu putem de cît să aducem laude acestei «societăți, care se gîndește nu numai la pros-«peritatea industriei noționale, dar dovedește «că e inspirată și de sentimentele cele mai «umanitare».

Ziarul «Dreptatea» nu vrea să se dea cu nici un preț bătut în cestiunea invențiunei arestărei faimoșilor spioni bulgari.

Ba încă în număru-i de aseară inventează și vre-o patru nume ale arestaților ca Damianoff, Korpoff și alte *ofuri*. Ne mirăm că cei de la *Dreptatea* n'aŭ spus măcar că informația o aveaŭ de la căpitanul bulgar *Millo*-**ff**, care si-a bătut joc de reporterul *Dreptăței*.

De cît ar fi mai publicat invențiunile ridicule de aseară, cei de la *Dreptatea* ar fi putut spune că cestiunea cu arestarea faimoșilor spioni bulgari a fost *o farsă de 1 Aprilie st. n.* care coincide cu publicarea mofturilor senzaționale.

Dar nu: dreptatea ne face cu *sic*! «Vedeți «ce mai reporteri aŭ valorosul nostru ziar!...»

Felicitările noastre!...

Consiliul general al județului Constanța a fost ast-fel compus: președinte C. Pariano, vice-președinți: E. C. Schina și Eremiea I. Popa, iar secretari: Luca Oancea și Niță Ionescu.

Știrea că principele Nicolae al Greciei ar fi fost numit guvernator al Cretei pare a fi o glumă proastă.

RĂZBOIUL GRECO-TURC SIGUR

„Fremdenblatt" spune că'n Grecia lumea e foarte nemulțumită de starea în care se află armata de uscat, din pricina nesocotinței guvernului trecut.

Dacă guvernul s'ar pleca înnaintea Europei, tótă lumea avînd acuma puști Grass, ar putea izbucni o revoluție groaznică.

Deci, zicem noi, războiul va isbucni.

SERATA A CINCEA

Anunțăm prietenilor noștri că mîine seară, Duminecă, vo avea loc în sala Clubului Muncitorilor a cincea serată a noastră, în folosul înființărei tipografiei „Lumea Nouă".

Comitetul și-a dat toată osteneala ca să asigure reușita acestei de a cincea serate, și de sigur că prietenii noștri vor încununa o zi de repaos cu o petrecere frumoasă. Ii rugăm să răspîndească printre cunoscuți, cît mai multe bilete de invitație, pe cari și le pot procura de la Georgescu, casierul Clubului.

Ministerul de interne va depune pe biuroul Camerei un proiect de lege prin care se autoriză județul Argeș ca să contracteze un împrumut de 140.000 lei pentru construirea unui palat administrativ, iar județul Olt un împrumut de 65.000 lei pentru construirea unui spital rural.

Membrii comitetului executiv sint convocați de urgență Duminecă 23 Martie la orele 12 în sala Clubului Muncitorilor.

Războiul Greco-Turc

(Prin fir telegrafic)

Atena 2 Aprilie.

Regele va pleca la granița, dar nu s'a fixat încă ziua. Prințesele Sofia și Maria s'aŭ reîntors de la granița.

Londra 2 Aprilie

Curzon face cunoscut camerei că Vassos poartă cu vorbe pe admirali. Aceștia cer artilerie și cavalerie. Rusia va trimete lunătrî de munte.

Caneea 1 Aprilie.

Vasul de războî *Bougeaud* a sosit aci.

La bombardarea Izzedinului un insurgent a fost ucis și patru răniți. Asta după o bombardare de 24 de ore!

Insurgenții trag asupra fortului Butunaria. După opt ghiulele aruncate din ordinul căpitanului Pèrignion insurgenții s'aŭ retras.

Bruxelles 2 Aprilie

Nu e adevărat că s'ar fi propus lui Brialmont să fie guvernator al Cretei și nici n'ar primi.

Constantinopol 20 Aprilie

Cele din urmă oști aŭ plecat cu trenul de la Muradli la Karaferia.

S'a hotărît fortificarea Salonicului. E teamă să nu-l atace Grecii pe mare și pe uscat.

De la Cameră

D. *Geani* comunică că pentru Luni ie convocat marele colegiŭ pentru a alege pe episcopul de Roman.

D. *Scorțescu* cere guvernului să prezinte proiectul de pensiuni pentru fostul mitropolit, conform angajamentului scris luat față cu acesta. (Zgomot, ilaritate, protestări).

D. Aurelian zice că va răspunde d. Mirzescu cind va veni.

D. V. Cogălniceanu depune un proect de lege pentru organizarea comunităților ezraelite din regat (Ilaritate).

D. Iulich cere dosarele relative la concesiunea inportului de lemne și anunță o interpelare.

Să intre în ordinea zilei.

SENATUL

(Ședința de la 21 Martie 1897)

La ordinea zilei discuțiunea proiectului de lege pentru contractarea pe timp de 15 ani a furniturei hîrtiei de la fabricile din țară, pentru stat, județ și comune.

Prezidează d. Sturdza.

D. *P. Grădișteanu* vorbește contra legei.

D. *V. Lascar* apără legea. Senatul poate aduce modificări.

D. N. *Ionescu* găsește că proiectul e odios.

D. *P. Carp* e pentru protejarea industriei naționale, dar nu pentru înființarea de monopoluri. Proiectul acesta nimicește concurența nu numai cu țările streine, dar chiar și în țară.

D. *Lascar* combate pe d. Carp.

Legea se admite cu cîte-va modificări, cu 46 voturi contra 16.

D. general Budișteanu *cere să i se fixeze pe Luni interpelarea sa anunțată ministrului de războiŭ. D-sa speră în lealitatea ministrului.*

D. *Sturdza* zice că pe Luni e fixată convocarea marelui colegiŭ pentru alegerea episcopului de Roman.

D. *Aurelian* zice că ministrul de războiŭ va fi Luni la Senat, și interpelarea se va putea face după alegerea episcopului.

In urma rugămintei d-lui Lascar, domnii: Porumbaru și Zăgănescu renunță la interpelările lor. D. Obedeanu cere să i se pue pe Luni interpelarea sa.

Poșta Redacției

Ioan Stefănescu, Brăila.—După cum am aflat peste vr'o două săptămînî.

A. T. I.

BIBLIOGRAFIE

O publicație folositoare

A apărut No. 13 din «Foaia pentru toțĭ». Această folositoare revistă ilustrată pentru familie pusă sub direcția d-luĭ Dumitru Stăncescu fiind foarte interesantă o recomandăm cu plăcere tuturor carĭ de alt-fel se pot ușor. încredința de coprinsul eĭ cerînd **un număr de probă gratis** la administrație **No. 12 Pasagiul Romîn, Bucureștĭ.** Cele dintîĭ 13 numere (1 trimestru) se trtmite orĭ-cuĭ le va cere în cursul acesteĭ luĭ recomandat numaĭ cu 1 fr. 60 în loc de 2, costul lor:

In aceste numere se află și mișcătorul roman **Romanul unuĭ călugăr** tradus de **I. S. Spartali.** Un număr costă 15 banĭ.

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12. — Bucurescĭ.